POSTUP ŠKOLY PŘI PRÁCI SE ŽÁKEM OHROŽENÝM ŠKOLNÍM NEÚSPĚCHEM

Základní škola Bechyně, Školní 293

Interní metodický postup školního poradenského pracoviště

Zpracoval/a	Kodadová Markéta
Schválil/a	Milan Petr
Účinnost od	15.9.2025
Revize	nejméně 1× ročně a při změně právních či metodických požadavků

Stav metodiky: 12. 9. 2025

Dokument konkretizuje vnitřní postup školy. Nenahrazuje právní předpis ani odbornou diagnostiku školského poradenského zařízení.

1. Účel a principy dokumentu

Cílem dokumentu je zavést jednotný, včasný, doložitelný a účinný postup při identifikaci a podpoře žáků, u nichž se objevuje riziko školního neúspěchu. Postup je nastaven tak, aby škola dokázala prokázat nejen to, že obtíže zaznamenala, ale také jak analyzovala jejich příčiny, jakou podporu zvolila, jak sledovala její dopad a jak podle výsledků další postup upravila.

Základní zásada: včas rozpoznat → zjistit příčinu → stanovit konkrétní cíl → poskytnout podporu → průběžně sledovat → vyhodnotit účinnost → podle výsledku podporu upravit nebo eskalovat.

2. Metodické a právní východisko

Postup vychází zejména z kritérií České školní inspekce pro základní vzdělávání na školní rok 2026/2027 a z tematické zprávy ČŠI k prevenci, identifikaci a řešení školní neúspěšnosti z června 2026. Z hlediska právního rámce navazuje především na školský zákon a na vyhlášky upravující podpůrná opatření a poradenské služby ve škole.

Kritérium	Těžiště	Promítnutí do tohoto postupu
4.3	Sledování pokroku a individuálních potřeb	Průběžné sledování každého žáka, zpětná vazba a individualizace výuky.
5.1	Sdílený systém informací o výsledcích	Jednotný postup identifikace, evidence opatření a pravidelné vyhodnocování jejich účinnosti.
5.2	Podpora žáků nedosahujících očekávaných výsledků	Konkrétní pedagogická opatření zaměřená na dosažení očekávaných výstupů.
5.4	Doložitelnost a práce s výsledky	Záznam procesu, vyhodnocení podpory a navazující opatření na úrovni žáka i školy.
6.2	Účinná podpora žáků s potřebou podpůrných opatření	Systematická identifikace potřeb, poradenská podpora, spolupráce s odbornými pracovišti a evidence pokroku.

Pozn.: ČŠI nepředepisuje jeden závazný formulář. Pro hodnocení je podstatné, zda je systém školy funkční, sdílený, cílený, účinný a doložitelný.

3. Vymezení žáka ohroženého školním neúspěchem

Za žáka ohroženého školním neúspěchem se pro účely tohoto dokumentu považuje žák, u něhož se objevují signály, že bez včasné podpory nemusí dlouhodobě naplňovat své vzdělávací možnosti nebo očekávané výstupy. Nejde pouze o žáka s nedostatečnou klasifikací a nejde automaticky o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při identifikaci škola sleduje zejména:

- pokles motivace k učení, pasivitu, rezignaci, vyhýbání se práci nebo výrazné snížení zapojení ve výuce;
- změny chování ve výuce i mimo ni, opakované konflikty, sociální izolaci nebo obtíže ve vztazích ve třídě;
- nedostatečnou nebo nefunkční domácí přípravu, opakované neplnění úkolů a slabé pracovní či učební návyky;
- výrazné mezery v učivu, zpomalení vzdělávacího pokroku, náhlé či dlouhodobé zhoršení výsledků;
- zvýšenou, nepravidelnou nebo jinak rizikovou absenci, která má dopad na vzdělávání;
- jazykové, adaptační, sociální nebo jiné okolnosti, které mohou omezovat přístup žáka k učení;
- opakované neúspěchy i přes běžnou podporu učitele.

Prvotní identifikace nemá být založena pouze na známkách. ČŠI výslovně doporučuje nečekat až na zhoršení výsledků nebo zvýšenou absenci, ale sledovat časné rizikové projevy a analyzovat jejich příčiny.

4. Odpovědnosti jednotlivých aktérů

Role	Hlavní odpovědnost
Vyučující	Sleduje pokrok, zachytí rizikové signály, upraví výuku a hodnocení v mezích svých kompetencí, poskytuje zpětnou vazbu, informuje třídního učitele a dokládá realizovaná opatření.
Třídní učitel	Shromažďuje informace napříč předměty, ověřuje, zda jde o izolovaný nebo širší problém, komunikuje se žákem a zákonným zástupcem a koordinuje počáteční podporu.
Výchovný poradce / koordinátor ŠPP	Poskytuje metodickou podporu, koordinuje složitější případy, pomáhá nastavit cíle a opatření, podílí se na PLPP, eviduje a vyhodnocuje postup a zajišťuje spolupráci se ŠPZ.
Školní metodik prevence	Zapojí se zejména tehdy, souvisí-li školní neúspěšnost s rizikovým chováním, klimatem, vztahy, absencí nebo jinými preventivními tématy.
Školní speciální pedagog / psycholog, je-li k dispozici	Provádí činnosti ve své odborné kompetenci, podílí se na pedagogické/odborné diagnostice, intervenci a metodické podpoře pedagogů.
Vedení školy	Zajišťuje sdílený systém školy, podmínky pro spolupráci, kontroluje jeho využívání a nejméně jednou ročně vyhodnocuje účinnost strategie na úrovni školy.
Žák a zákonný zástupce	Jsou přiměřeně věku a situaci zapojeni do pojmenování obtíží, stanovení dosažitelných cílů, domluvy podpory a jejího vyhodnocení.

5. Závazný vnitřní postup školy

Níže uvedené kroky představují standard školy. Lhůty označené jako „zpravidla“ jsou vnitřní organizační pravidla školy, nikoli zákonné lhůty.

1. ZACHYCENÍ SIGNÁLU

Vyučující nebo jiný pracovník školy zaznamená rizikový signál a bez zbytečného odkladu informuje třídního učitele. Pokud je riziko závažné nebo se týká více oblastí, je informován také člen ŠPP.

Výstup: stručný prvotní záznam / informace třídnímu učiteli.

2. PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA A ANALÝZA PŘÍČIN

Třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími ověří rozsah obtíží. Pracuje s výsledky žáka, docházkou, pozorováním, rozhovorem se žákem a podle potřeby s informacemi zákonného zástupce a ŠPP. Cílem je rozlišit projev obtíží od jejich pravděpodobné příčiny.

Výstup: popis obtíží, silných stránek, pravděpodobných příčin a oblastí podpory.

3. KONKRÉTNÍ CÍL PODPORY

Je stanoven jeden až několik konkrétních, ověřitelných a realistických cílů. Cíl popisuje očekávaný posun žáka, nikoli pouze činnost pedagoga.

Výstup: např. „žák po dobu 4 týdnů odevzdá alespoň 80 % zadaných úkolů“ nebo „v kontrolních úlohách zvládne základní učivo alespoň na stanovené úrovni“.

4. DOHODA OPATŘENÍ A KOORDINÁTORA

Škola zvolí opatření odpovídající zjištěné příčině a určí osobu, která bude případ koordinovat. Při obtížích ve více předmětech je nutná koordinace napříč pedagogy.

Výstup: opatření + odpovědnosti + termín prvního vyhodnocení.

5. ZAPOJENÍ ŽÁKA A ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE

Žák je srozumitelně seznámen s cílem a očekávaným postupem. Zákonný zástupce je zapojen již při prvních významných signálech; škola sděluje nejen problém, ale i nabídku podpory a způsob průběžné komunikace.

Výstup: záznam o konzultaci / domluveném způsobu spolupráce.

6. REALIZACE A PRŮBĚŽNÉ SLEDOVÁNÍ

Pedagogové realizují dohodnutá opatření a sledují jejich dopad na konkrétní cíl. Zpětná vazba má být pravidelná, srozumitelná a motivující.

Výstup: stručné průběžné poznámky k pokroku a funkčnosti opatření.

7. VYHODNOCENÍ ÚČINNOSTI

První vyhodnocení škola provede zpravidla po 4–6 týdnech nebo dříve podle závažnosti. Pokud jde o podpůrná opatření prvního stupně podle vyhlášky č. 27/2016 Sb., jejich účinnost musí být průběžně hodnocena a nejpozději po 3 měsících od zahájení musí škola vyhodnotit, zda vedou k naplnění stanovených cílů.

Výstup: účinné / částečně účinné / neúčinné + důkazy o posunu.

8. ÚPRAVA, UKONČENÍ NEBO ESKALACE PODPORY

Při zlepšení škola podporu udrží, postupně omezí nebo případ uzavře. Při částečném efektu změní opatření. Pokud podpora prvního stupně nestačí, škola doporučí využití poradenské pomoci ŠPZ; do zahájení podpory vyššího stupně pokračuje v podpůrných opatřeních prvního stupně.

Výstup: další plán, případně doporučení PPP/SPC a pokračující podpora školy.

6. Nabídka podpůrných opatření a pedagogických intervencí

Opatření se volí podle příčiny, nikoli mechanicky podle známky. V jednom případě lze kombinovat více forem podpory.

Oblast	Příklady opatření
Výuka	diferenciace zadání a náročnosti; cílená individualizace; menší kroky; více času k osvojení učiva; názorné pomůcky; změna metody; ověření porozumění; práce s chybou.
Zpětná vazba a hodnocení	pravidelná popisná zpětná vazba; jasná kritéria úspěchu; sebehodnocení; ocenění dílčího pokroku; omezení kumulace neúspěchů.
Doplnění učiva	individuální konzultace; doučování; pedagogická intervence; cílený plán doplnění konkrétních mezer; práce s materiály pro domácí přípravu.
Učební strategie a organizace	nácvik plánování, vedení sešitu, rozdělení úkolu na kroky, kontrolní seznam, práce s termíny, nastavení reálného režimu domácí přípravy.
Motivace a klima	podpora bezpečného vztahu k učení; volba dosažitelných dílčích cílů; podpora zapojení do třídy; práce s vrstevnickými vztahy a sebedůvěrou.
Spolupráce s rodinou	pravidelná stručná informace o pokroku; konkrétní dohoda o podpoře doma; konzultace; sjednocení očekávání školy a rodiny.
Poradenská / odborná podpora	zapojení ŠPP; PLPP podle potřeby; konzultace či vyšetření v PPP/SPC; spolupráce s dalšími odborníky v mezích právních předpisů a kompetencí školy.

7. PLPP a podpůrná opatření prvního stupně

Školní neúspěšnost sama o sobě neznamená, že musí být automaticky zpracován plán pedagogické podpory (PLPP). Podle § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb. může škola PLPP zpracovat zejména tehdy, když pro poskytování podpůrných opatření prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka při vzdělávání. PLPP má obsahovat zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb, podpůrná opatření prvního stupně, cíle podpory a způsob jejich vyhodnocování.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od jejich zahájení vyhodnotí, zda vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud ne, doporučí využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby, než je zahájeno poskytování podpůrných opatření vyššího stupně, pokračuje škola v opatřeních prvního stupně.

8. Dokumentace a ochrana údajů

Dokumentace má být dostatečná k doložení práce školy, současně však stručná a účelná. Škola zaznamenává pouze informace nezbytné pro vzdělávání a podporu žáka. Pedagogové neuvádějí diagnostické závěry mimo svou odbornou kompetenci a vyhýbají se hodnotícím nebo stigmatizujícím formulacím.

Za minimální dokumentační stopu se považuje:

- datum a důvod zachycení rizika;
- stručný popis obtíží a zjištěných či pravděpodobných příčin;
- konkrétní cíl podpory;
- zvolená opatření, odpovědné osoby a termín vyhodnocení;
- doklad o zapojení žáka a zákonného zástupce přiměřený povaze případu;
- výsledek vyhodnocení a rozhodnutí o dalším postupu.

Doporučení pro školu: individuální záznamy ukládat v režimu dokumentace ŠPP / žáka s přístupem pouze pro oprávněné pracovníky. Pro celoškolní vyhodnocení pracovat přednostně s agregovanými nebo anonymizovanými údaji.

9. Vyhodnocování na úrovni školy

Vedení školy a ŠPP nejméně jednou za školní rok vyhodnotí, zda je systém skutečně využíván a zda přijímaná opatření snižují školní neúspěšnost. Vyhodnocení může být součástí závěrečné zprávy ŠPP, autoevaluace školy nebo zprávy výchovného poradce.

- počet a podíl žáků, u nichž byla cílená podpora zahájena;
- nejčastější prvotní rizikové signály a pravděpodobné příčiny;
- nejčastěji použitá opatření;
- podíl případů s účinnou / částečně účinnou / neúčinnou podporou;
- počet případů předaných k další poradenské péči;
- opakující se systémové překážky a opatření školy pro další období.

Tyto ukazatele jsou doporučeným interním nástrojem školy, nikoli předepsaným výkazem ČŠI.

10. Co má být škola schopna při kontrole ČŠI doložit

	Důkaz funkčnosti systému
☐	Pedagogové znají, jaké signály mají sledovat a komu je předávají.
☐	Existuje sdílený a v praxi používaný postup, nikoli pouze formální dokument.
☐	U konkrétních případů lze dohledat analýzu příčin, konkrétní cíle a opatření.
☐	Podpora je diferencovaná podle potřeb a je koordinovaná napříč předměty, je-li to nutné.
☐	Žák a zákonný zástupce jsou přiměřeně zapojeni již v počáteční fázi.
☐	Škola průběžně sleduje dopad podpory a umí doložit, že neúčinné postupy mění.
☐	Pokud podpora školy nestačí, je včas aktivováno ŠPP a podle potřeby ŠPZ.
☐	Vedení školy s výsledky pracuje a přijímá opatření na úrovni školy.

11. Použité zdroje a návaznost

1. ČŠI: Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na školní rok 2026/2027 – modifikace pro základní vzdělávání; zejména 4.3, 5.1, 5.2, 5.4 a 6.2.
2. ČŠI: Prevence, identifikace a řešení školní neúspěšnosti v základních a středních školách. Tematická zpráva, 24. 6. 2026; zejména kap. 7 – Doporučení.
3. Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.
4. Vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění účinném v roce 2026; zejména § 2, § 10 a § 11.
5. Vyhláška č. 72/2005 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2026; zejména příloha č. 3 – standardní činnosti školy.

PŘÍLOHA 1

ZÁZNAM O PODPOŘE ŽÁKA OHROŽENÉHO ŠKOLNÍM NEÚSPĚCHEM

Účel formuláře: stručná a jednotná dokumentace od identifikace rizika po vyhodnocení podpory. Formulář není automaticky PLPP.

Jméno a příjmení žáka	
Třída	
Datum zachycení rizika	
Osoba, která riziko zachytila	
Koordinátor podpory	
Termín prvního vyhodnocení	
Zapojení ŠPP	☐ ne ☐ ano – kdo: _____

A. Prvotní rizikové signály

☐ pokles motivace / pasivita / rezignace
☐ změny chování nebo vztahu ke škole
☐ obtíže ve vztazích ve třídě
☐ nedostatečná domácí příprava / neplnění úkolů
☐ mezery v učivu / zpomalení pokroku
☐ zhoršení průběžných výsledků
☐ zvýšená nebo riziková absence
☐ jazykové / adaptační obtíže
☐ jiné: _____

B. Stručný popis obtíží a dosavadní podpory

_____
_____
_____
_____

C. Pedagogická diagnostika – pravděpodobné příčiny a silné stránky

Pravděpodobné příčiny / faktory ovlivňující učení:

_____
_____
_____

Silné stránky, zdroje a situace, ve kterých je žák úspěšný:

_____
_____

D. Konkrétní cíle podpory

	Cíl – očekávaný pozorovatelný posun	Jak poznáme splnění
1.		
2.		
3.		

E. Dohodnutá opatření

Opatření	Odpovědná osoba	Frekvence / termín	Doklad / způsob sledování

F. Zapojení žáka a zákonného zástupce

Rozhovor se žákem dne: _____ Hlavní dohoda: _____

Konzultace se zákonným zástupcem dne: _____ Forma: _____

Domluvený způsob průběžné komunikace: _____

Poznámka k ochraně údajů: zapisujte věcně a pouze informace nezbytné pro vzdělávání a podporu žáka. Neuvádějte neověřené diagnózy ani nadbytečné údaje o rodině či zdraví.

PŘÍLOHA 2

VYHODNOCENÍ PODPORY ŽÁKA

Jméno žáka		**Třída**	
Období podpory	od _____ do _____	**Datum vyhodnocení**	

1. Vyhodnocení stanovených cílů

Cíl	Splněn	Důkaz / změna	Poznámka
	☐ ano ☐ část. ☐ ne		
	☐ ano ☐ část. ☐ ne		
	☐ ano ☐ část. ☐ ne		

2. Účinnost jednotlivých opatření

Nejúčinnější opatření a proč	
Opatření s malým nebo žádným efektem	
Změna v motivaci, zapojení, docházce nebo vztahu k učení	

3. Rozhodnutí o dalším postupu

☐ Cíle byly dosaženy – podporu ukončit / postupně omezit.
☐ Podpora je účinná – pokračovat ve stávající podobě do: _____.
☐ Podpora je částečně účinná – upravit tato opatření: _____.
☐ Podpora není dostatečně účinná – zapojit / rozšířit podporu ŠPP.
☐ PO 1. stupně nepostačují – doporučit zákonnému zástupci poradenskou pomoc ŠPZ.
☐ Jiné: _____

4. Navazující termín a odpovědnost

Další kontrolní termín		**Koordinátor dalšího postupu**	
Zákonný zástupce informován		**Žák informován / zapojen**	

Je-li podpora poskytována jako podpůrné opatření prvního stupně podle vyhlášky č. 27/2016 Sb., škola průběžně vyhodnocuje její účinnost a nejpozději po 3 měsících od zahájení posoudí naplnění stanovených cílů.

PŘÍLOHA 3

ROČNÍ KONTROLNÍ LIST ŠPP / VEDENÍ ŠKOLY

Nástroj pro autoevaluaci systému podpory školní úspěšnosti. Doporučeno vyhodnotit na konci školního roku nebo před tvorbou plánu ŠPP na další období.

Oblast	Kontrolní otázky / doklady
1. Identifikace	☐ pedagogové znají signály školní neúspěšnosti ☐ jsou zachycovány i časné signály, ne jen známky a absence ☐ třídní učitelé mají přehled napříč předměty
2. Diagnostika příčin	☐ škola odlišuje projevy od příčin ☐ využívá informace z více zdrojů ☐ zachovává věcnost a odborné kompetence
3. Cíle a opatření	☐ cíle jsou konkrétní a ověřitelné ☐ opatření odpovídají příčinám ☐ výuka je podle potřeby diferencovaná / individualizovaná
4. Spolupráce	☐ je určena koordinující osoba ☐ funguje spolupráce vyučujících a ŠPP ☐ rodiče jsou zapojováni včas ☐ žák rozumí cíli podpory
5. Vyhodnocování	☐ je stanoven termín kontroly ☐ účinnost je doložena konkrétním pokrokem ☐ neúčinné postupy jsou měněny ☐ PO 1. stupně jsou vyhodnocena nejpozději do 3 měsíců
6. Návazná péče	☐ při nedostatečném efektu je aktivováno ŠPP ☐ podle potřeby je doporučena pomoc PPP/SPC ☐ do navazující podpory škola pokračuje v pomoci žákovi
7. Řízení školy	☐ vedení má agregovaný přehled o školní neúspěšnosti ☐ výsledky se promítají do plánu ŠPP, DVPP, hospitační a kontrolní činnosti ☐ škola každoročně vyhodnocuje účinnost strategie

Závěr ročního vyhodnocení

Silné stránky systému: _____

Oblasti ke zlepšení: _____

Konkrétní opatření pro další školní rok: _____

Odpovědnost / termín: _____